

30.1.2015

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja nr 1768/2013, którą złożyła Ria Martakis (Grecja), w sprawie uznania zgodności z prawem pożyczek we franku szwajcarskim udzielanych w Grecji

1. Streszczenie petycji

Składająca petycję zwraca się z pytaniem o to, czy udzielanie pożyczek we franku szwajcarskim w Grecji jest zgodne z prawem, szczególnie jeżeli bank, o który chodzi, nie dysponuje personelem przeszkolonym w zakresie informowania potencjalnych kredytobiorców o takim szczególnym produkcie inwestycyjnym. Składająca petycję zwraca się również z prośbą o wytyczne wskazujące, w jaki sposób zabezpieczyć się przed działaniem banków, ponieważ kwota kredytu, o którym mowa, jest zbyt wysoka ze względu na nieustanne zmiany kursu walutowego odnoszącego się do pary euro-frank szwajcarski i składająca petycję ma teraz kłopoty finansowe.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 23 czerwca 2014 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 216 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana dnia 30 stycznia 2015 r.

Uwagi Komisji

W latach 2007–2008 na szczeblu UE nie istniały żadne ramy prawne w dziedzinie kredytów hipotecznych. W dniu 1 marca 2001 r. Komisja wydała jednak zalecenie w sprawie informacji przedumownych, jakich kredytodawcy oferujący kredyty mieszkaniowe mają udzielać konsumentom. Wytyczne zawarte w tym zaleceniu zostały ustalone w formie dobrowolnego

kodeksu postępowania między branżą kredytów hipotecznych a grupami konsumentów. Kodeks ten nie odnosił się konkretnie do kredytów w walutach obcych i nie był wiążący dla kredytodawców. W oparciu o posiadane informacje Komisja nie może stwierdzić, jak rygorystycznie poszczególne instytucje przestrzegały zapisów tego dobrowolnego kodeksu w latach 2007–2008. Zakładamy, że od samego początku instytucje finansowe w Grecji w istotnym stopniu stosowały się do jego postanowień. Rzekome zaniedbanie ze strony banków greckich w odniesieniu do udzielania klientom odpowiednich informacji na temat ewentualnego ryzyka związanego z walutą obcą należy zatem oceniać również w świetle obowiązujących wówczas w Grecji przepisów krajowych.

W marcu 2011 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie kredytów hipotecznych, która została przyjęta w dniu 4 lutego 2014 r. Państwa członkowskie są zobowiązane transponować dyrektywę 2014/17/UE do prawa krajowego najpóźniej do dnia 21 marca 2016 r. W dyrektywie wprowadzono środki międzysektorowe mające zastosowanie do wszystkich rodzajów kredytów hipotecznych, przykładowo ogólne przepisy dotyczące wynagrodzeń w celu ograniczenia podejmowania nadmiernego ryzyka, wymogi dotyczące wiedzy i kompetencji personelu oraz ujawnianie konsumentom istotnych informacji przed zawarciem umowy kredytowej (europejski znormalizowany arkusz informacyjny, ESIS)¹. Akt ten zawiera również szczegółowe przepisy dotyczące zmiennych stóp procentowych i kredytów w walucie obcej. Zgodnie z art. 23 państwa członkowskie zobowiązane są, w przypadku gdy umowa o kredyt dotyczy kredytu w walucie obcej, do ustanowienia odpowiednich ram regulacyjnych, na mocy których albo przyznaje się konsumentowi, na konkretnych warunkach, prawo do przeliczenia waluty umowy o kredyt na inną walutę, albo zapewnia inne uzgodnienia ograniczające ryzyko walutowe, na które narażony jest konsument. Wspomniane inne uzgodnienia mogą przykładowo obejmować górne limity, a także ostrzeżenia, pod warunkiem że są one wystarczające, by zmniejszyć ryzyko walutowe. W celu zapewnienia pewności prawa oraz zgodnie z art. 43 przepisy dyrektywy w sprawie kredytów hipotecznych nie będą jednak miały zastosowania do umów o kredyt obowiązujących przed dniem 21 marca 2016 r.

W dniu 21 września 2011 r. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) wydała zalecenie² dla wszystkich właściwych organów krajowych w celu przeciwdziałania ryzyku systemowemu, które jest następstwem nadmiernego poziomu akcji kredytowej w walutach obcych. Na podstawie otrzymanych informacji ERRS uznała Grecję w sprawozdaniu z realizacji zalecenia³ za „w pełni spełniającą kryteria zgodności”.

W odniesieniu do dyrektywy 2005/29/WE, zgodnie z jej przepisami rzeczywiście nałożono na przedsiębiorców wymóg przekazywania konsumentom w sposób jasny, zrozumiały i we właściwym czasie istotnych informacji niezbędnych do podjęcia świadomej decyzji

¹ Przedumowny arkusz ESIS zastępuje europejski kodeks postępowania w przypadku kredytów objętych jego zakresem.

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:342:0001:0047:pl:PDF>

³ http://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/recommendations/2013/ESRB_2013_2.en.pdf?e48c0195897f850f84879712ce2f2cf7 Grecję oceniono jako w pełni spełniającą kryteria zgodności w przypadku dwóch spośród siedmiu zaleceń. W odniesieniu do pozostałych pięciu zaleceń właściwy organ krajowy przedstawił wystarczające wyjaśnienia na uzasadnienie braku działania. Dane do sprawozdania z realizacji zalecenia były dostarczane przez właściwe organy krajowe, lecz ich analizą, której dokonywano w oparciu o identyczne kryteria, zajmowała się grupa robocza złożona z przedstawicieli różnych krajów.

dotyczącej zakupu, takich jak istotne cechy oferowanego produktu lub usługi, w tym spodziewane ryzyko i rezultaty zastosowania tego produktu/skorzystania z tej usługi.

W komunikacie Komisji w sprawie stosowania dyrektywy 2005/29/WE¹ i towarzyszącym mu sprawozdaniu², które przyjęto w dniu 14 marca 2013 r., określono kluczowe obszary, m.in. sektor usług finansowych, w których należy poprawić egzekwowanie przepisów. Priorytety działań obejmują dalsze prace nad wytycznymi z 2009 r. oraz rozwijanie i organizowanie z krajowymi organami egzekwowania prawa warsztatów tematycznych dotyczących obszarów mających kluczowe znaczenie dla konsumentów.

Ponadto Komisja rozpoczęła niedawno kampanię informacyjną mającą na celu poszerzenie ogólnej wiedzy zarówno na temat praw konsumentów, jak i możliwości ich egzekwowania w różnych dziedzinach. Kampania ta będzie realizowana w kilku państwach członkowskich, w tym w Grecji.

Podsumowanie

Komisja Europejska nie ma uprawnień w zakresie egzekwowania prawa wobec podmiotów gospodarczych, które mogły naruszyć przepisy UE w dziedzinie ochrony konsumentów ani nie może rozstrzygać indywidualnych spraw między konsumentami a konkretnymi przedsiębiorcami, co często wymaga oceny okoliczności faktycznych.

Zachęca się zatem składającą petycję do przedstawienia jej sprawy właściwemu organowi greckiemu – Ministerstwu Rozwoju i Konkurencyjności – którego dane kontaktowe zamieszczono poniżej:

Ministerstwo Rozwoju i Konkurencyjności
Dyrekcja ds. Polityki Konsumentkiej i Ochrony Konsumentów
Kaniggos Sq.
GR-10181 Ateny
Tel.: +30 210 3801507
Faks: +30 210 3841832
E-mail: info@efpolis.gr
www.efpolis.gr

W celu uzyskania odpowiedniej porady prawnej odnośnie do możliwych działań służących ochronie przysługujących jej praw składająca petycję może zwrócić się do jednej z organizacji konsumenckich. Wykaz krajowych organizacji konsumenckich w Grecji znajduje się na następującej stronie internetowej (należy wybrać odpowiedni kraj):

http://ec.europa.eu/consumers/empowerment/cons_networks_en.htm

¹ „Osiąganie wysokiego poziomu ochrony konsumentów –Budowanie zaufania do rynku wewnętrznego”, COM(2013) 138 final.

² COM(2013) 139 final.